

Της ΝΑΤΑΛΙ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

Oι χώρι, λένε, μαρτυρούν την προσωπικότητα των κατόχων τους. Να κι ένας που την... Βροντήσεις, πάνω, κόκκινος καναπές, αεροφωτογραφία της Νέας Υόρκης, ένας μεγάλος λούκι λουκ, η φωτινή επιγραφή του «Τέξας», ένας στραπατοριμένος προφυλακτήρας και δεκάδες άλλα «ενθύμια». Κοντά σ' ολα αυτά ο Λουκιανός Κηλαπόδονης (φωνικά και πρόκειται γι' αυτόν) πρόσθετο το πιο πρόσφατο απόκτημά του: μινιατούρες μιας ολόκληρης μπάντας μαύρων μουσικών. Τα, εντυπωσιακά σε λεπτομέρεια, κουκλιάκια είναι, μαθαίνουμε αργότερα, δύο της Τζένης, πιστοί, μαζί με την οικογένειά της, θαυμάστριας εδώ και χρόνια. Τόσο πιοτής ώστε να εμπνευστεί το κατάλληλο δώρο την κατάλληλη στιγμή. Η μαύρη μπάντα τήρεται με την κυκλοφορία του δίσκου «Νέα Κυψέλη-Νέα Ορλεάνη» για να θυμίζει από το σάρι της τη συνεργασία του Λουκιανού με την «Πρεζερέβειον Χολ Τζά Μπαντ». Σε ένα διάλειμμα ανάμεσα σ' αυτή την μπάντα (η συνεργασία με την οποία προηγήθηκε) και τα μία ακόμα, τους Ελλήνες «Μπλουζ Φαμίλι» (η συνεργασία με τους οποίους έπειτα για μία σειρά κοινών συναυλιών), ακούμε το Λουκιανό Κηλαπόδονη να περιγράφει τις εντυπωσιακές από τους «Πρεζερέβειον» και τη Νέα Ορλεάνη με τα χαλαρά μπαράκια και τα περιέργα έθιμα. Σαν κι εκείνη που θέλει τους κατωκύρους να αποχαιρετούν τους δικούς τους χορεύοντας...

—Είναι εντυπωσιακό, νομίζω, ότι ακόμα και στις κηδείες στη Νέα Ορλεάνη την μπάντα παιζει χαρούμενος σκοπούς...

—Αυτό είναι εμφανές και σε ένα κομμάτι που έχω μέσα στο σαν με τίτλο «Ε λα νάθε βά». Βασίζεται σε ένα αυθεντικό κομμάτι θρυσκευτικού περιεχομένου, με τίτλο «Τζάστ ε κλόουζερ γουνόκ γουνόδιν», που παιζεται στις κηδείες στη Νέα Ορλεάνη. Στην αρχή είναι αργό, αλλά ύστερα, όταν ο κόσμος επιτρέφει, ερμηνεύεται χαρούμενα σαν ταύρελαντ. Είναι μία σέρια προδιαγραφές αυτής της μουσικής να κάνει τους ανθρώπους χαρούμενους».

«Δεν μπορώ την κλάψα»

—Κι εσείς έχετε χρησιμοποιήσει ανάλαφρη μουσική και χιουμοριστικού τόνους διγόντας σοδάρα προβλήματα...

—Δεν μπορώ την κλάψα. Επίσης πιστεύω ότι το πάντρεμα ενός θέματος οικλορού στο σάρι, με μουσική φαινομενικά χαρούμενην βγάζει ένα αποτέλεσμα πολύ πιο ουδινότερο. Το διαπίστωσα πρώτη φορά στη δουλειά του Μίκη, ότι για πολύ λυπημένα θέματα χρησιμοποιούσε χαρούμενες μουσικές και το αποτέλεσμα ήταν πολύ πιο ακλόνη. Τα μιαά τραγούδια του «Επιπαρθένου», αν αφαιρέσει κανείς το σάρι, μπορεί να τα φανταστεί σαν χαρούμενα τραγούδια. Σκέφτομαι ότι αυτό θυμίζει κηδεία μέσα στην ντάλια του Αγυρούτου. Το θεωρώ πολύ πιο ακλόνη από μια κηδεία με βροχήν.

—Τι είναι αυτό, δώμα, που κυρίως σας συνέδεσε με τη μουσική των «Πρεζερέβειον»;

—Κάποια τέτοια ακούμενα τα κουβαλάω στη μουσική μου, όπως έχω επιπρόσθια από επαναποικά κι από ελαφρά κι από βαλανάκια. Τα κομμάτια που διάλεξα για να τα παιξούμε με τους «Πρεζερέβειον», πήταν αυτά που είχαν τις προϋποθέσεις για να παιχτούν από μια τέτοια μπάντα. Και, παρότι αυτή τη μπάντα δεν παιζει κομμάτια άλλων συνθέτων, τους ήρθαν απλά. Βατά. Δεν τους διυσκέψαν, δεν είχαν απορίες και τα χειρίστηκαν με τον τρόπο που χειρίζονται και δικές τους μελωδίες.

—«Νέα Κυψέλη-Νέα Ορλεάνη». Οι ενδιάμεσοι σταθμοί ποιοι πήταν;

—Σταθμοί πρώτος: άρχια πιάνο στα 5 μου χρόνια. Δεύτερος σταθμός όταν, γύρω στα 13-14, άρχια να γράφω στις πρώτες μουσικές, που είχαν σαφής επιρροή και από τάξη. Επόμενος σταθμός θα έλεγα πως πήταν το '73, με τα «Μικροαστικά»: υπάρχει ένα κομμάτι εκεί, το «Σε πάρτι του '50», όπου για πρώτη φορά είχα προσθήσει να δράω μουσικούς να παιξουν τζάζ, σε μια εποχή που τα πνευματά ήταν σχεδόν χωρίς δουλειές στην Ελλάδα, αφού το κίνημα Θεωδωράκη, Χατζήδη, Ξαρχάκους δεν τα χρησιμοποιούσαν. Επόμενος σαφής σταθμός είναι το «Μέντα Λουζ». Όλος ο δίσκος έχει αναφέρεις τέτοιους είδους. Αναφορές στην τάξη γενικότερα, γιατί ο ίχος εκεί είναι κυρίως ήχος της Νέας Υόρκης.

Σαξέφωνο, δηλαδή - ενώ σαξέφωνο δεν υπάρχει στην μπάντα των «Πρεζερέβειον». Μετά έρχεται το πάρτι στη Βουλιαγμένη, όπου ο θραδιά ξεκίνησε με τη Νέλι τη Σμιτέκολο, που έπαιζε στο πιάνο Σκοτ Τζόπλιν, και αμέσως μετά με μία μπάντα

Λουκιανός Κηλαπόδονης:
Από τα «Μικροαστικά»
στο «Νέα Κυψέλη-
Νέα Ορλεάνη»

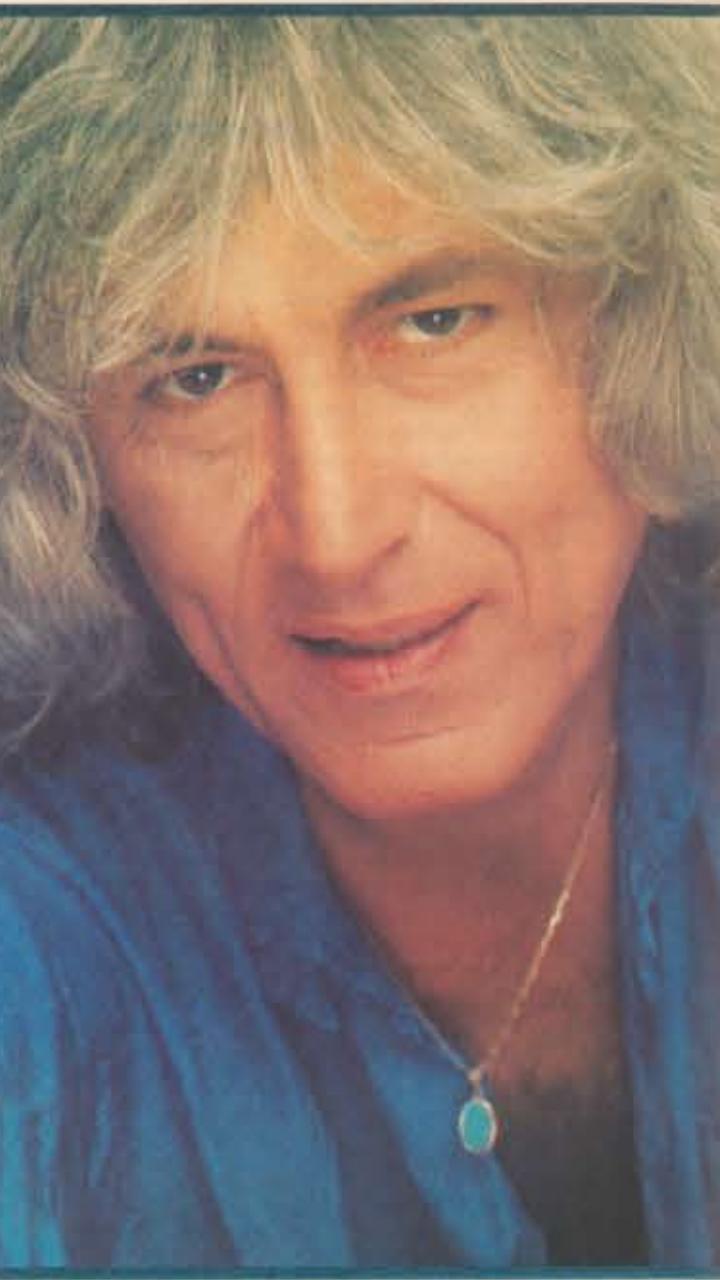
«Ζούμε ένα μπάχαλο που δεν ελέγχεται»

που έπαιξε Γκλεν Μίλερ. Στις επόμενες δουλειές μου μπορώ να θυμητώς μερικά τραγούδια, όπως το «Βουλιαγμένη» που έχουν σχέση με αυτά τα ακούμενα...».

—Ηταν δηλαδή «γραμμένο» ότι κάποτε θα συνεργαστείτε με την μπάντα ή ότι θα κάνετε, τέλος πάντων, μια ανάλογη...

—Έρχοταν από κάπου και ολοκληρώθηκε. Οταν έγραφα τη «Βουλιαγμένη» κι το «Για ένα κλάρινο», και τα έπαιζαν Έλληνες μουσικοί, οκεφτόμουν ότι πολύ καλά τα παιζουν, αλλά ότι θα θελα κάποτε να τα ακούσω από μία

αμερικανική μπάντα. Και τα άκουσα».

Μεταξύ ΕΑΜ και... ΗΠΑ

—Όλα αυτά σημαίνουν ότι η συνεργασία με την «Πρεζερέβειον» θα έχει και συνέχεια;

—Με κάποιους, κυρίως με τους νεότερους, από τους μουσικούς της μπάντας γίναμε και φίλοι. Μ' αυτούς μετά τις εμφανίσεις μας, συνεχίζαμε τη νύχτα, τους πήγα «Άλωρα» και αντίστοιχα με πήγαν στον «Άλωρα» της Νέας Ορλεάνης. Με αυτούς δεν μπορώ να πιστέψω ότι δεν θα ξαναβρεθούμε.

Αυτό που μπορώ να φαντασθώ είναι ότι σε κάποιο χώρο, σε ένα τζάζ κλαμπ ή κάπου αλλού, θα εμφανιστούμε μια εθδομάδα μαζί. Να παιζουμε ένα χαλαρό δώρο με την απόδοση που εκείνοι έφεραν να δημιουργούν. Με ανοιχτά τα φώτα της πλατείας, να βλέπουμε τον κόσμο. Αυτό είναι ακόμα ένα κοινό στοιχείο που έχουμε με την μπάντα. Θέλω τα φώτα ανοιχτά για να βλέπω τον κόσμο. Κάποιοι μου λένε «είναι αντικαλιτεχνικό γιατί ο κόσμος ζενερώνει». Εγώ, παρ' όλα αυτά, θέλω να τραγουδώ πιάσαντας ανοιχτά μάτια και να βλέπω και τον κόσμο πώς αντιδρά.

—Βλέπω στον τοίχο τη φέγγι βολάν με το «Ζήνω το ΕΑΜ» (από την παράσταση του Περόκε) και απέναντι ένα σημαϊκό των ΗΠΑ. Πώς συμβιβάζονται αυτά;

—Συνυπάρχουν μέσα μου αυτά τα στοιχεία, χωρίς το ένα να ενοχλεί το άλλο. Στη μουσική αυτό αιματίζει. Υπάρχει, για παραδείγμα, αντάρτικο με μουσική των Βορείων από τον πόλεμο Βορείων και Νοτίων. Είναι ο ύμνος του «Άρδεου Μπλάσιου», των απουδαστών της εποχής εκείνης, που είχαν φτιάξει το δικό τους πυρήνα (εκεί ανήκει και ο Ζενάκης). Ελεγε «Γεία και χαρά, σπουδαίουσα γενιά». Άρδεου Μπλάσιον, λόγω ΕΛΑΣ ΕΠΟΝ». Βλέπεις, λοιπόν, ότι κι αυτό δεν κωλύωσε να πάρουν;

—Ωστόσο, εσείς είχατε αριστερό παρελθόν, αλλά ορισμένες αμερικανόφερτες μουσικές «μημόνες» σε μια εποχή που οπιδόποτε αμερικανόφερτο αντιμετωπίζονταν κακώποτα...

—Ημουν πάλι διαμορφωμένος όταν άρχισε να ουμπάνει αυτό. Δηλαδή αυτή τη εποχή πολιτικοπόλοντος αρχίζει το '60, όταν ήμουν σχεδόν 20 χρόνων. Οι είχα να πάρω τα είχα μέρα από αστυνομικές καουμπούκες τανίες, τα 45άρια των πάρτη της δεκαετίας του '50 και την αμερικανική παραφιλολογία της «Μάσκας». Εκείνη την εποχή, επειδή πήταν πρόσφατη η ιστορία του Εμφύλιου, κανείς δεν μίλαγε για πολιτικά κι όλα αυτά ερχόντουσαν χωρίς λογοκρίσια και χωρίς καθοδήγηση. Η γραμμή της επιστροφής στις ρίζες υπήρξε τη δεκαετία του '60 και γι' αυτό υπήρχε και παιδία που μεγάλωσαν και δεν άκουσαν Μπίλις. Εκ των πατέρων τα ήχουν τα πάντα,

—Οι πάντες ακούν τα πάντα, αλλά η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια τοιφτετελίζεται...

—Εχουμε πέσει σε μια τέτοια λούμπα. Τα τελευταία χρόνια αυτοί που κυριαρχεί είναι ο όχος του Βάθους της Ανατολής που τη σύταιρε.

Μοναχικοί δημιουργοί -μοναχικοί άνθρωποι

—Στο έντεχνο διακρίνετε κάτι πιο επιδιόφορό; —Το έντεχνο στις μέρες μας έχει χάσει τους κύριους εκπροσώπους του είτε γιατί κάποιοι χάρχισαν οριστικά, σαν τον Λοΐζα, είτε γιατί απούσθηκαν στην οικογένεια, είτε γιατί μπλεχτικάν με άλλου είδους δραστηριότητες, σαν τον Ξαρχάκο. Εταί, το έντεχνο σχεδόν δεν υπάρχει με την έννοια που υπήρχε το '60. Τους δημιουργούς, όμως, τους φτιάχνουν και οι εποχές. Εώς εκείνη την τάξη της ημέρας, δεν μίλαγε για πολιτικά κι όλα αυτά ερχόντουσαν χωρίς λογοκρίσια και χωρίς καθοδήγηση. Η γραμμή δεν ήταν απλά την απήχηση που είχαν, γιατί τα παιδά δεν τραγούδουν στους δρόμους